

Вікторія Бабаліч, к. пед. н., доцент

*Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Кропивницький, Україна*

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ-СПОРТСМЕНІВ СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ

Вступ. Залучення різних верств населення до ведення здорового способу життя, занять спортом залишається актуальним питанням і сьогодні. На жаль, в умовах війни стан здоров'я населення погіршився, загострилися хронічні, психічні захворювання. Дехто від бомбардувань, контузії, частково або повністю втратив слух. Тому актуальним сьогодні є питання формування у студентів-спортсменів спеціальних компетентностей для роботи з дітьми та й взагалі з різною віковою категорією населення, які мають порушення слуху.

Мета дослідження - узагальнення досвіду щодо формування у студентів-спортсменів спеціальних компетентностей для роботи з дітьми, які мають порушення слуху.

Методи дослідження: аналіз, систематизація та узагальнення науково-методичної літератури, контент-аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. Сьогодні вища освіта на порозі великих перетворень, але, незважаючи на всі майбутні нововведення, проблема підготовки студентів з особливими освітніми потребами залишається актуальною, як і та, як готувати студентів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Під інклюзивним освітнім середовищем розуміємо систему, що забезпечує всім учасникам освітнього процесу можливість ефективного розвитку, передбачає надання додаткової допомоги для дітей з особливими освітніми потребами, забезпечує високий рівень спілкування з учнем та його родиною.

Зміна парадигми, що полягає у переході від концепції інтегрованої освіти до концепції інклюзивної освіти спонукає нас до рішучих дій, а саме пошуку нових підходів, методів, засобів з використання сучасних інформаційних технологій для формування спеціальних компетентностей для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, у тому числі з порушенням слуху. Так, Г.Г. Маланчук [3], у рамках дослідження «Підготовка фахівців у ВНЗ фізичного виховання і спорту до практичної діяльності з глухими дітьми» розробила програму педагогічної практики для студентів ЗВО фізичного виховання і спорту у ЗОШ, де навчаються глухі діти; доповнила зміст окремих навчальних дисциплін; розробила зміст та організацію спецсемінару з проблем невербального спілкування студентів у процесі фізичного виховання з глухими дітьми.

Підготовка викладачів до роботи в умовах інклюзивного університетського середовища є однією з головних складових впровадження інклюзії – так вважають К.О. Кольченко, Г.Ф. Нікуліна. Дослідниці наголошують, що інклюзивне університетське середовище, навіть організоване на високому рівні, може, на жаль, вирішити лише частину проблем осіб з інвалідністю. Отримавши освіту, середню чи вищу, випускники з інвалідністю стикаються з соціальною бар'єрністю нашого суспільства, яке не готове сприйняти їх як рівних [2].

Провівши дослідження у цьому напрямку, М. Р. Батищева наголошує на тому, що на законодавчому рівні питання захисту інвалідів урегульовано, однак осторонь залишилися – інтегрування в суспільство людей з обмеженими можливостями. Пропонує розв'язати дане питання під час навчання студентів з особливими освітніми потребами в ЗВО. Вважає, що для цього необхідно подолати низку суперечностей, а саме між: наявністю фізично обдарованих студентів і недостатнім рівнем їхньої професійної підготовки; прагненням ЗВО до реалізації стандартів професійної підготовки та відсутністю науково-методичного обґрунтування цілісності професійної підготовки фізично обдарованих студентів з обмеженими можливостями та розвитку їх таланту; формами і методами цієї підготовки та їх недиференційованістю [1].

Стає цілком зрозумілим, що є необхідність змінювати підходи до підготовки фахівців галузі фізичного виховання, тобто потрібно трансформуватись, змінювати ставлення суспільства і студентів зокрема до осіб з інвалідністю. А поки ми маємо серйозні виклики з точки зору розв'язання таких питань: як забезпечити професійну підготовку студентів з вадами слуху у ЗВО? Як забезпечити інтеграцію і конструктивну взаємодію між студентами? Як підготувати кваліфікованого спеціаліста для роботи з такою категорією інвалідності?

Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи

Харків, 6 грудня 2023 рік

Висновки. Результати аналізу літературних джерел щодо формування у студентів-спортсменів спеціальних компетентностей для роботи з глухими дітьми свідчать про актуальність цієї проблеми. З розглянутого стає очевидним, що у ЗВО потрібно створювати інклюзивне освітнє середовище для кращої інтеграції людей з особливими освітніми потребами у студентське середовище. З'ясовано, що для вирішення цього питання потрібно подолати низьку суперечностей.

Перспективи подальших досліджень полягають у створінні умов для студентів щодо формування спеціальних компетентностей для роботи зі студентами (дітьми) з особливими освітніми потребами (категорія: вади слуху).

Список використаної літератури

1. Батіщева М. Р. Актуальність дослідження професійної підготовки спортсменів з особливими потребами в університетах спортивного профілю. Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Педагогіка, психологія і соціологія». 2013. № 1 (13),. С. 47-50.
2. Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Інклюзивне університетське середовище як запорука якісної і доступної вищої освіти. Актуальні потреби навчання і виховання людей с особливими потребами: зб. наукових праць. 2008. № 4(6). С. 10-14.
3. Маланчук Г. Г. Організаційно-методичні аспекти підвищення рівня готовності студентів для роботи із глухими дітьми. *Physical Education Theory and Methodology*. 2016. (6). С. 46-47.